

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA LUDZI W RÓŻNYM WIEKU

NR (25) 1/2015

Z myślą o bezpieczeństwie

Publikację wspiera Grupa PZU SA

Partnerem publikacji jest IASK

Nr (25) 1/2015

ISSN 2299-744X

ISBN 978-83-64559-04-4

arlrw.univ.szczecin.pl

ADRES REDAKCJI:

Al. Piastów 40b
71-065 Szczecin

Zespół redakcyjny:

Redaktor naczelna i redakcja naukowa: dr hab. prof. nadzw. Danuta Umiastowska
danuta_umiastowska@univ.szczecin.pl
tel. (91) 444 27 60

Sekretarz Redakcji: Milena Schefs
aktywnosc.sekretariat@gmail.com

Współpraca - recenzenci:

prof. dr hab. Wiesław Siwiński
prof. dr hab. Zbigniew Szot
dr hab. Ewa Dybińska, prof. AWF
dr hab. Tadeusz Rynkiewicz, prof. AWF

Korekta: Małgorzata Mazur

Redakcja techniczna: Natalia Mirowska

Opracowanie graficzne, DTP: Maciej Umiastowski

Wydawca: Wydawnictwo Promocyjne „Albatros” Szczecin 2015
www.wydawnictwoalbatros91.pl
albatros91@wp.pl

SPIS TREŚCI

TEORETYCZNE ASPEKTY AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ

Teresa Drozdek-Małolepsza

Sport kobiet w Polsce w świetle czasopisma „Przegląd Sportowy” (1928) 5

Rafał Szubert

Piśmiennictwo do dziejów sportu i turystyki w środowisku wiejskim w Polsce
w latach 1944 – 1975 19

FIZJOLOGICZNO-ZDROWOTNE PODSTAWY AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ

Anna Krajewska-Pędzik, Joanna Ratajczak, Marta Stępień-Słodkowska

Ocena związku aktywności fizycznej z wybranymi parametrami antropometrycznymi
i wentylacyjnymi w okresie wczesnej stabilizacji organizmu..... 27

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA LUDZI DOROSŁYCH

Iryna Voytovych

Organisation of profile physical training education with the module “Tourism”.
Profile education in “Tourism” module 33

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA DZIECI I MŁODZIEŻY

Jolanta E. Kowalska, Arkadiusz Kaźmierczak

Postawa wobec sportu łódzkich gimnazjalistów..... 45

Mieczysław Landowski

Aktywność fizyczna młodzieży męskiej będącej w konflikcie z prawem,
w strefie przygranicznej..... 55

Mieczysław Landowski

Aktywność fizyczna młodzieży męskiej będącej w konflikcie z prawem, w strefie przygranicznej

Słowa kluczowe: *aktywność fizyczna,
młodzież, strefa przygraniczna.*

Wstęp

Zaobserwowana w ostatnich dziesięcioleciach wyjątkowo dynamiczna siła przemian i zróżnicowań społeczno-kulturowych jest szczególnie wrażliwym wskaźnikiem poziomu rozwoju biologicznego. Charakter tych zmian zdecydowanie objął także Polskę i kraje z nią sąsiadujące. Transformacja społeczno-ekonomiczna, jakiej doświadczyliśmy w ostatnim dwudziestolecu jest niewątpliwie znaczącym faktorem wpływającym na dysharmonię procesów rozwojowych człowieka. Zachodzące procesy zmian bezpośrednio przekładają się na zachowanie i styl życia całych społeczeństw, a w tym także szczególnie wrażliwego i chłonnego nowych doświadczeń młodego pokolenia. Prowadzone badania nad procesami zmian wskazują na czynniki sprzyjające lub szkodzące zdrowiu.

Dlatego też koniecznym i zasadnym jest prowadzenie powszechnej edukacji społecznej w zakresie zdrowego stylu życia, której efektem staje się bezpośrednia świadomość troski o własne zdrowie. Stan zdrowia człowieka warunkują wielorakie czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, na które ma on pośredni lub bezpośredni wpływ i może nimi stymulować, bądź też czynniki od niego całkowicie niezależne i bez możliwości kierowania siłą ich oddziaływań. Oznacza to, że ich aspekt należy zawsze uwzględniać w badaniach nad rozwojem i zmianami zachodzącymi w danych populacjach.

Bezspornym założeniem jest przyjęcie bezpośredniego przekładania się aktywności fizycznej na poziom zdrowia człowieka. Trudnym do wyobrażenia i wręcz niemożliwym byłoby jedyne, wyłączne i długotrwałe oddziaływanie technologiczne, bądź farmakologiczne na poprawę stanu zdrowia i ogólnej sprawności, bez własnej aktywności fizycznej.

W krótkim zarysie zaznaczone szerokie zagadnienie zdrowego stylu życia wydaje się stanowić ważne uzasadnienie podjęcia tematu aktywności fizycznej wśród nastolatków, a w tym artykule młodzieży męskiej będącej w konflikcie z prawem. Zaburzenia w rozwoju osobowości u młodego człowieka są najczęściej skutkiem zewnętrznych, negatywnych uwarunkowań, a ich konsekwencją są zachowania przestępcze [1, 2, 3]. Wagę podjętego tematu ująć można także w nawiązaniu do badań w zakresie stosowania aktywności fizycznej, jako skutecznego środka prewencyjnego przeciw nasilaniu się agresji oraz w trudnym procesie resocjalizacji [4].

Cel pracy

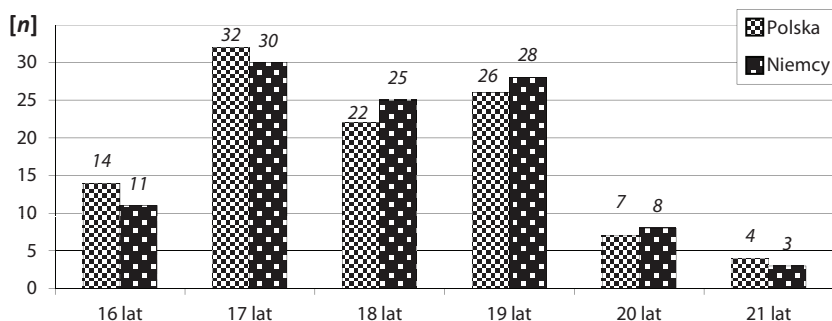
Celem pracy jest określenie, czy między badanymi grupami, będącymi w konflikcie z prawem przed odbywaniem kary pozbawienia wolności, istnieje różnica w aktywności fizycznej, w jej objętości i formach uprawiania oraz czy w badanych grupach wiek wpływa na aktywność fizyczną. Liczne opracowania naukowe obejmują zakres badań nad zdrowym stylem życia, poziomem ogólnej sprawności oraz aktywnością fizyczną [5, 6, 7]. Ich szczególną intensyfikację dostrzec można w badaniach dotyczących rozwoju biologicznego i sprawności fizycznej wśród dzieci i młodzieży. Obrazuje to aktualność i intensywność zainteresowania tymi zagadnieniami. W uzasadnieniu podjęcia problemu badawczego podkreślono specyfikę badanej grupy. Dlatego też, w złożeniu pracy badawczej przyjęto oprócz określenia zakresu i obszaru badań, ukierunkowanie jej na badanie ściśle określonej grupy, będącej w konflikcie z prawem.

Material i metody

Mając na względzie niemożliwość badania populacji generalnej z racji na nieosiągalną liczbę elementów, ograniczono się do części populacji, tzw. próby reprezentatywnej [8]. Przedstawione wyniki badań własnych przeprowadzono na grupie młodzieży w wieku od 16 do 21 lat, w łącznej liczbie 210 osób (ryc. 1). Całość podzielono na dwie grupy. Pierwszą stanowi młodzież męska w liczbie 105 osób, odbywająca karę pozbawienia wolności na terenie Województwa Dolnośląskiego. Drugą grupę stanowi młodzież męska w liczbie 105 osób, odbywająca karę pozbawienia wolności na terenie Wolnego Kraju Związkowego

Saksonii w Niemczech. Badania przeprowadzono w latach 2010–2011. Rozwój biologiczny badanych grup przypadał na okres zbliżonych polityczno-społecznych przemian, chociaż o zróżnicowanym systemie opieki społecznej i stopniu rozwoju gospodarczego.

Na rycinie 1 przedstawiono szczegółową charakterystykę wieku metrykalnego oraz liczebności badanych grup.

Rycina 1 Graficzna charakterystyka wieku i liczebności dla badanych grup z Polski i Niemiec
źródło: opracowanie własne.

Badani, pomimo relatywnie młodego wieku, wielokrotnie dopuszczali się różnego rodzaju wykroczeń i przestępstw, czego konsekwencją jest skazanie prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności i osadzenie w zakładzie poprawczym (specjalna placówka resocjalizacyjna dla nieletnich od 13 do 21 roku życia). Tabela 1 przedstawia częstość odbywania kary pozbawienia wolności w zakładach zamkniętych, a tabela 2 rodzaj dokonywanych przestępstw. Zaznaczyć należy także, że język prawniczy definiuje skazanych na karę pozbawienia wolności, jako „RECYDYWA” – powrót do przestępstwa.

Tabela 1.

Odbywanie kary pozbawienia wolności w zakładach zamkniętych

pobawienie wolności						
ilość	Polska		Niemcy		razem	
	n	%	n	%	n	%
1 x	72	68,6	63	60,0	135	64,3
2 x	24	22,9	34	32,4	58	27,6
3 x	9	8,6	8	7,6	17	8,1
ogół	105	100%	105	100%	210	100%

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 2.

Charakterystyka statystyczna popełnionych przestępstw w badanych grupach

rodzaj przestępstwa	popełnione przestępstwo					
	Polska		Niemcy		razem	
	n	%	n	%	n	%
oszustwo	7	6,7	9	8,6	16	7,6
paserstwo	13	12,4	8	7,6	21	10,0
kradzież	51	48,6	46	43,8	97	46,2
pobicie	15	14,3	16	15,2	31	14,8
zabójstwo	2	1,9	4	3,8	6	2,9
środki odurz.	14	13,3	18	17,1	32	15,2
inne	3	2,9	4	3,8	7	3,3
ogół	105	100%	105	100%	210	100%

Źródło: opracowanie własne.

Skazanych poddano także analizie pod kątem ich wykształcenia (tab. 3), charakterystyki rodzin (tab. 4), środowiska zamieszkania (tab. 5), ilości dzieci w rodzinie (tab. 6).

Tabela 3.

Wykształcenie skazanych – rodzaj ukończonej szkoły przez zakazanych

szkoła	typ ukończonej szkoły					
	Polska		Niemcy		razem	
	n	%	n	%	n	%
podstawowa	67	63,8	42	40,0	109	51,9
zawodowa	36	34,3	53	50,5	89	42,4
liceum	2	1,9	10	9,5	12	5,7
ogół	105	100%	105	100%	210	100%

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 4.

Charakterystyka statystyczna rodzin skazanych

rodzina	charakterystyka rodzin skazanych					
	Polska		Niemcy		razem	
	n	%	n	%	n	%
pełna	41	39,0	27	25,7	68	32,4
rozbita	36	34,3	47	44,8	83	39,5
konkubinat	28	26,7	31	29,5	59	28,1
ogół	105	100%	105	100%	210	100%

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 5.

Charakterystyka statystyczna środowiska zamieszkania

środowisko zamieszkania						
zamieszkanie	Polska		Niemcy		razem	
	n	%	n	%	n	%
wieś	16	15,24	8	7,62	24	11,43
m. > 25 tyś.	19	18,10	43	40,96	62	29,52
m. 25–100 tyś.	53	50,48	27	25,71	80	38,10
m. < 100 tyś.	17	16,18	27	25,71	44	20,95
ogół	105	100%	105	100%	210	100%

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 6.

Charakterystyka statystyczna ilości dzieci w rodzinie

ilość dzieci w rodzinie						
ilość	Polska		Niemcy		razem	
	n	%	n	%	n	%
1	11	10,48	57	54,29	68	32,38
2	36	34,29	27	25,71	63	30,00
3 i <	58	55,23	21	20,00	79	37,62
ogół	105	100%	105	100%	210	100%

Źródło: opracowanie własne.

W celu uzyskania możliwie szerokiego zakresu wiedzy na temat uwarunkowań środowiskowo-społecznych badanych grup, uwzględniono również aspekt dochodów w rodzinie. Ze względu na różnice waluty krajów, w odniesieniu do badanych zespołów średnie dochodów przypadających na jedną osobę w rodzinie podano zgodnie z obowiązującą walutą. Największą grupę wśród badanych stanowią skazani ze średnimi dochodami przypadającymi na jedną osobę w rodzinie polskiej 400,00 PLN, a w rodzinie niemieckiej 600,00 Euro (Tab. 7).

Tabela 7.

Charakterystyka statystyczna dochodów przypadających na jedną osobę w rodzinie.

dochód przypadający na jedną osobę w rodzinie						
dochód	Polska		Niemcy		razem	
	n	%	n	%	n	%
>200 (PLN/Euro)	24	22,9	17	16,2	41	19,5
>400 (PLN/Euro)	31	29,5	17	16,2	48	22,8
>600 (PLN/Euro)	29	27,6	40	38,1	69	32,9
>800 (PLN/Euro)	21	20,0	31	29,5	52	24,8
ogół	105	100%	105	100%	210	100%

Źródło: opracowanie własne.

Wyjątkowym i charakterystycznym elementem zbliżającym dwie badane grupy w tym samym wieku metrykalnym jest specyfika zewnętrznych okoliczności życiowych, mająca podłoże w konflikcie z prawem oraz wynikającej z konfliktu konsekwencji w formie kary pozbawienia wolności i osadzeniu w zakładzie poprawczym.

Oprócz całego zakresu pomiarów przeprowadzonych na grupach z Polski i Niemiec (objęły one m. in.: pomiary antropometryczne, poziom sprawności fizycznej), uzupełniono je także o informacje dotyczące warunków życia badanej młodzieży. Ankieta autorska miała charakter anonimowy. Badane osoby wypełniały ją w grupach, w pomieszczeniach zamkniętych, w obecności badacza i współpracowników.

W celu uzyskania pełnego obrazu na temat podejmowanej aktywności fizycznej wśród badanych, ankietowani odpowiadali również na pytania dotyczące:

- podejmowanie aktywności fizycznej, jej formy i objętość przed osadzeniem w zakładach zamkniętych,
- podejmowanie aktywności fizycznej, jej formy i objętość w czasie odbywania kary w zakładach zamkniętych.

Zgromadzony materiał poddano opracowaniu statystycznemu w Zakładzie Obliczeniowym AWF we Wrocławiu, w oparciu o pakiet (program) „STATISTIKA 2010” for Windows.

Dla badanych grup obliczono podstawowe charakterystyki statystyczne: wartość średniej arytmetycznej $\bar{X}$, odchylenie standardowe s , współczynnik zmienności, kwartył górny i dolny, wielkości min. i max. oraz medianę. Analizę statystyczną przeprowadzono w odniesieniu do wieku badanych grup testem t-Studenta, natomiast dla zaprezentowania różnic i wpływu w odniesieniu do analizowanego aspektu dokonano na podstawie testów Chi-kwadrat-Pearsona oraz R rang Spearmana.

Wyniki badań

W artykule przedstawiono część wyników badań, ograniczając się do prezentacji analizy porównawczej przeprowadzonej między badanymi grupami w aspekcie form i objętości aktywności fizycznej przed odbywaniem kary pozbawienia wolności w zakładzie poprawczym.

Tabela 8 przedstawia aktywność fizyczną badanych grup ze szczegółowym zestawieniem liczbowym i procentowym oraz poziomem istotności statystycznej.

Tabela 8.

Liczbowe i procentowe zestawienie aktywności fizycznej oraz poziom istotności statystycznej dla badanych grup przed odbywaniem kary pozbawienia wolności.

aktywność fizyczna przed skazaniem	Polska		Niemcy		razem	
	n	%	n	%	n	%
nie	44	41,90	65	61,90	109	51,90
tak	61	58,10	40	38,10	101	48,10
ogół	105	100,00	105	100,00	210	100,00
$\chi^2 = 8,41$; $df = 1$; $p = 0,0037$; $\rho_{\text{Spearmana}} = -0,200$; $p = 0,0036$						

Źródło: opracowanie własne.

Grupa niemiecka relatywnie do grupy polskiej wykazuje mniejszą aktywność fizyczną przed odbywaniem kary pozbawienia wolności w zakładzie poprawczym. Między badanymi grupami stwierdzono różnicę na poziomie statystycznie istotnym, ale siła związku jest mała.

W tabeli 9 przedstawiono liczbowe i procentowe zestawienie aktywności fizycznej oraz poziom istotności statystycznej, traktując grupy z podziałem na kategorie wieku od 16 do 21 lat.

Tabela 9.

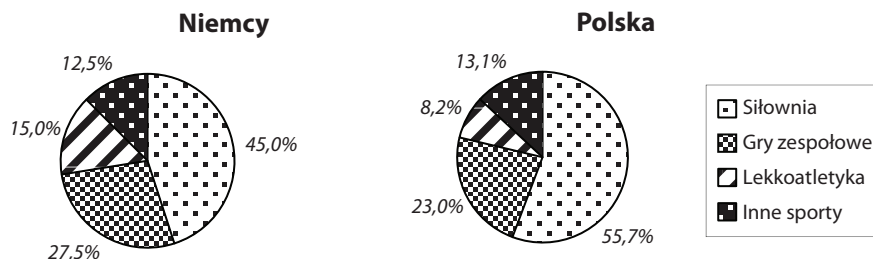
Procentowe zestawienie aktywności fizycznej oraz poziom istotności statystycznej dla badanych grup z podziałem na kategorie wieku

kraj	aktywność fizyczna przed skazaniem	wiek										razem	
		16		17		18		19		20–21			
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Polska $\chi^2 = 4,56$; $df = 4$; $p = 0,3370$;	nie	6	42,86	13	40,63	7	31,82	15	57,69	3	27,27	44	41,90
	tak	8	57,14	19	59,38	15	68,18	11	42,31	8	72,73	61	58,10
	ogół											105	100,00
Niemcy $\chi^2 = 25,74$; $df = 4$; $p = 0,0000$;	nie	4	36,36	10	33,33	17	68,00	26	92,86	8	72,73	65	61,90
	tak	7	63,64	20	66,67	8	32,00	2	7,14	3	27,27	40	38,10
	ogół											105	100,00

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie analizy wyników zawartych w tab. 9 stwierdzono, że wiek wpływa na aktywność fizyczną przy różnicy statystycznie istotnej. W grupie polskiej wiek nie ma wpływu na aktywność fizyczną, natomiast stwierdzono ją w grupie niemieckiej – u badanych aktywność fizyczna maleje wraz z wiekiem.

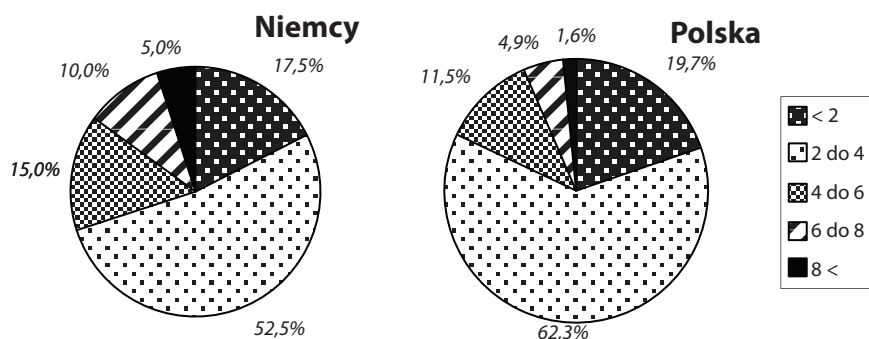
Odpowiednio na kolejnych rycinach 2, 3, 4 przedstawiono zestawienia statystyczne form oraz objętości aktywności fizycznej dla badanych grup z Polski i Niemiec przed osadzeniem, traktując grupy w całości.

Rycina 2. Graficzny obraz form aktywności fizycznej badanych grup przed osadzeniem

Źródło: opracowanie własne.

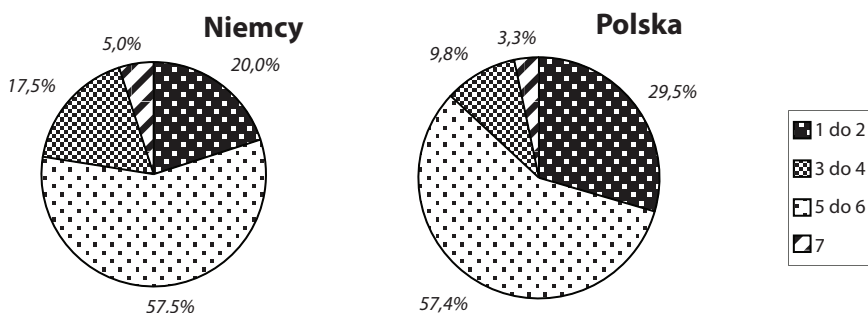
Z analizy wyników przedstawionych na ryc. 2 stwierdzono, że najczęstszą formą aktywności fizycznej zarówno w grupie polskiej, jak i niemieckiej są zajęcia na siłowni.

Rycina 3. Graficzny obraz aktywności fizycznej – objętość w godzinach

Źródło: opracowanie własne.

Dla obu grup największą część podejmowanej aktywności fizycznej stanowi wymiar 2–4 godzin w tygodniu.

Rycina 4. Graficzny obraz aktywności fizycznej – ilość dni w tygodniu

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie wyników zawartych na ryc. 4 stwierdza się, że największą aktywność fizyczną badane grupy podejmują w wymiarze 2–3 dni w tygodniu.

Podsumowanie

Zastanawiając się nad celowością aktywności fizycznej danych społeczeństw jednoznacznie stwierdzić można jej pozytywny wpływ na świadome decyzje człowieka w podejmowaniu zdrowego stylu życia, a w tym jej bezpośrednio przekładanie się na zmniejszenie, ograniczenie oraz zahamowanie ilości zagrożeń związanych z chorobami, których występowanie w mniejszym lub większym stopniu uzależnione są od rozwoju i postępu cywilizacji [9, 10].

Równie ważnym zagadnieniem jest ujęcie aktywności fizycznej w aspekcie przestępczości. Badania potwierdzają wagę aktywności fizycznej w ważnym procesie resocjalizacji [11, 12]. Bezspornym wydaje się także przyjęcie ogólnej tezy o znaczącym wpływie aktywności fizycznej na poziom agresji u skazanych. Zdaniem Pokleka [13] kultura fizyczna należy do katalogu środków oddziaływania na osoby będące w konflikcie z prawem i powinna być wykorzystywana, jako narzędzie w procesie resocjalizacji w placówkach penitencjarnych. W swoich badaniach twierdził on, że aktywność fizyczna może zmniejszać lub zwiększać poziom agresji. Jej kierunek uzależniony jest od rodzaju podejmowanej aktywności fizycznej. Generalnie uprawianie sportu poprzez gry zespołowe, tenis stołowy, gimnastykę, badminton i lekkoatletykę obniża poziom agresji, w przeciwieństwie do sportów siłowych (kulturystyka, podnoszenie ciężarów, wieloboje siłowe) znacznie podwyższających jej poziom. O szerokim wymiarze stosowania rekreacji ruchowej świadczą mogą realizowane w ośrodkach i placówkach z ograniczeniem prawa wolności, formy zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych [14].

Wykazane w niniejszej publikacji różnice między badanymi grupami w aktywności fizycznej oraz w jej objętości i formach uprawiania, jak i wpływie wieku

w grupie niemieckiej na aktywność fizyczną przed odbywaniem kary pozbawienia wolności, wydają się istotnym czynnikiem uzasadniającym potrzebę kontynuowania badań w tym zakresie, rozszerzając je także o aspekty aktywności fizycznej w czasie odbywania kary oraz motyw jej podejmowania.

Wnioski

1. Grupa polska w odniesieniu do grupy niemieckiej wykazuje większą aktywność fizyczną przed odbywaniem kary pozbawienia wolności, gdzie różnica była na poziomie statystycznie istotnym.
2. Zarówno w grupie polskiej, jak i niemieckiej odnotowano zróżnicowanie formy aktywności fizycznej oraz inną ich objętość.
3. W grupie niemieckiej stwierdzono wpływ wieku na aktywność fizyczną, przy różnicy statystycznie istotnej, w odróżnieniu do grupy polskiej, gdzie takiej zależności nie stwierdzono.

Piśmiennictwo

1. Glueck S., Glueck E., *Unraveling juvenile delinquency*. The Commonwealth Foundation, New York. 1950.
2. Strzembosz A., *Nieletni sprawcy kradzieży w środowisku wielkomiejskim*. Wydawnictwo Prawnicze Warszawa. 1971.
3. Maleszyk R., *Wpływ aktywnych form oddziaływania penitencjarnego na zmiany postaw skazanych przebywających w Areszcie Śledczym w Krasnymstawie w latach 1994–2004*. [w] Osobowość przestępcy a proces resocjalizacji, red. J. Świtka, M. Kuć, I. Niewiadomska, Tow. Naukowe KUL, Lublin. 2005.
4. Daszykowska J., *Subiektywny dobrostan a zdrowie*. [w] Edukacja zdrowotna szansą na poprawę jakości życia człowieka. M. Wolicki, B. Wolny, W. Pańczyk (red.), Wyd. KUL, Stalowa Wola. 2009.
5. Majchrowska A., *Zachowania zdrowotne – aspekty socjologiczne*. [w] Socjologia Medycyny, red. Taranowicz I. I wsp. Wyd. Czelej, Lublin. 2000.
6. Osiński W., *Wielokierunkowe związki zdolności motorycznych i parametrów morfologicznych. Badania dzieci i młodzieży wielkomiejskiej z uwzględnieniem poziomu stratyfikacji społecznej*. Monografie AWF Poznań, 261. 1988.
7. Healy W., Bronner A., *New light on delinquency and its treatment*, Yale Uni. Press, London. 1947.
8. Bogucki Z., *Elementy statystyki dla biologów*. Statystyka opisowa. Poznań. 1979.
9. Hajduk E., *Kulturowe wyznaczniki biegu życia*, Wyd. Akademickie „Żak”, Warszawa. 2001.
10. Charzewska J., Chabros E., *Otyłość – wyzwaniem dla zdrowia publicznego*. [w] Czaplicki i wsp. (red.): Aktywność fizyczna a otyłość – profilaktyka, estetyka, Toruń. 2008.

11. Altendorf J., *Sport als Mittel zur Sozialisation, Gewaltprävention und praktische Umsetzung im Projekt „Sport gegen Gewalt, Intoleranz und Fremdeindlichkeit“*. Studienarbeit, GRIN Verlag. 2001.
12. Opper E., *Motorische Leistungsfähigkeit und körperlich-sportliche Aktivität von Kindern und Jugendlichen in Deutschland*. Institut für Sport und Sportwissenschaft, Karlsruhe. 2009.
13. Poklek R., *Wpływ aktywności fizycznej na poziom agresji młodocianych przestępców*. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji w Poznaniu Nr 2. 2006.
14. Głuch W. J., *Zajęcia kultury fizycznej w jednostkach penitencjarnych*. Przegląd Więziennictwa Polskiego, Nr 40. 2003.

THE PHYSICAL ACTIVITY OF MALE YOUTH IN CONFLICT WITH THE LAW IN THE BORDER ZONE

Summary

Keywords: *physical activity, youth serving, border zone*

The presentation of the results of researches concerning physical activity, carried out in the border region involving Polish and German male youth that are held in closed reformatories, at the metrical age between 16 – 21 years.

On the basis of the research results it has been stated that between the groups there are differences in physical activity on a statistically significant level. The influence of age on physical activity has been stated in the German group.